

Vlaams
Parlement

vergadering **C5 – OND1**

zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 30 september 2010

INHOUD

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de betaalbaarheid en haalbaarheid van de inhaaloperatie scholenbouw DBFM - 228 (2009-2010)	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over systematische overbevraging van initiatieven cursussen Nederlands voor anderstaligen en de gelijktijdige reclamecampagne voor deze initiatieven in de Vlaamse Rand - 2393 (2009-2010)	
Interpellatie van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de lessen Nederlands voor anderstaligen - 237 (2009-2010)	10
Met redenen omklede moties	17
Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een eventuele aanpassing van het GOK-decreet na de aanbeveling van de Commissie inzake Leerlingenrechten - 2299 (2009-2010)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de projectsubsidies voor kleinere gemeenten in het kader van het lokaal flankerend onderwijsbeleid - 2342 (2009-2010)	
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de bevraging bij steden en gemeenten over sociale en andere voordelen in het kader van flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau - 2411 (2009-2010)	18

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert**Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de betaalbaarheid en haalbaarheid van de inhaaloperatie scholenbouw DBFM - 228 (2009-2010)**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, dat er nog niet zoveel collega's aanwezig zijn, heeft te maken met het feit dat de vorige vergadering pas een half uur geleden is afgelopen enerzijds en anderzijds met de complexiteit van het dossier. Veel collega's zullen wel zeggen dat het dermate complex wordt dat ze het aan degenen overlaten die het van het meest nabij volgen. Dat is natuurlijk een persoonlijke interpretatie.

Minister, na Oosterweel, na het BAM-dossier (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel) is dit het moeilijkste en meest complexe dossier binnen de Vlaamse Regering. En u hebt het geërfd. Uiteraard bent u niet verantwoordelijk voor het voorgaande. U moet wel in samenspraak tot een ordentelijke oplossing voor dit complexe dossier proberen te komen.

Collega's, u weet dat ik mij een beetje heb vastgebeten in het dossier voor schoolgebouwen. Het feit dat ik het voorrecht heb gehad om, jaren geleden, als jonge directeur zelf een nieuw schoolcomplex te kunnen bouwen, is daar misschien niet vreemd aan. Vanuit die ervaringen heb ik geleerd dat die dossiers meestal complex zijn.

Collega's, in de loop van de voorbije jaren – want het dossier gaat ondertussen toch al 5 à 6 jaar mee – heb ik meermaals mijn grote zorgen geformuleerd over de betaalbaarheid en haalbaarheid van het DBFM-scholenbouwdossier (Design Build Finance Maintain). Maar die zorgen zijn nooit zo groot geweest als vandaag. Na een lang aanslepende voorbereiding met veel vertragingen leken alle hindernissen genomen: de inhaaloperatie scholenbouw via een pps-constructie (publiek-private samenwerking) onder de vorm van DBFM kon uiteindelijk van start gaan. Toch horen we de laatste weken alarmsignalen van veel schooldirecties die op de lijst staan. Tijdens de aanloopperiode stelden we in dit parlement al veel vragen over de haalbaarheid en betaalbaarheid van deze operatie voor de scholen, vragen die echter steeds werden verwezen naar de operationele fase.

Minister, in antwoord op de interpellatie van een collega op 1 juli laatstleden stelde u nog dat een standaardantwoord geven over de hoogte van de beschikbaarheidsvergoeding voorlopig onmogelijk is door de grote verscheidenheid en specificiteit van de betreffende projecten. Reeds op de eerste informatievergadering voor de scholen van het vrije net op 27 mei 2010, konden we vanuit de talrijk bijgewoonde vergadering vragen opvangen zoals “wat zal de kostprijs zijn”, “kunnen derden onze gebouwen gebruiken” en “kunnen reeds aanwezige financiële middelen ook worden geïnvesteerd om zo de vergoedingen te milderen.”

Minister, we zijn ondertussen een viertal maanden verder. Het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) zag zich begin augustus zelfs genoodzaakt om alle betrokkenen met een formeel schrijven te wijzen op deze prangende onduidelijkheden en onvolkomenheden. In het schrijven gaat het over acht thema's, met voorop de absolute financiële haalbaarheid voor de scholen van het vrije net. Zoals u weet, is er voor elk project een proefproject, zowel voor het gemeenschapsonderwijs, het vrij onderwijs als het gemeentelijk onderwijs. Het VSKO rekent ons voor dat voor 'project 1' de jaarlijkse vergoeding zou oplopen tot 73 percent van de werkingsmiddelen van de betrokken school inzake de beschikbaarheidsvergoeding, en dit gedurende 30 jaar. Collega's, dat is een uitermate zware aanslag op de pedagogische armslag die een school nodig heeft. En laten we eerlijk zijn, dat is zelfs onbetaalbaar.

Gisteren heb ik vernomen dat de rekeningen ondertussen zijn gemaakt voor alle instellingen. Minister, u kent die berichten ook. Als ik dan hoor dat men tussen de 80 en 120 percent van

de werkmiddelen nodig heeft om de beschikbaarheidsvergoeding te kunnen betalen, dan weten we dat we voor een immens probleem staan dat we moeten aanpakken.

Daarnaast is er ook enige onduidelijkheid met betrekking tot de volledige beschikbaarheid van toelichtende documenten, over hoe de vrijheid van het pedagogische project zal worden gewaarborgd, of de infrastructuur ongehinderd breedmaatschappelijk inzetbaar is en over de modaliteiten indien aanpassingswerken aan de gebouwen in de loop van het contract noodzakelijk zijn. Tevens ziet men ook een wanverhouding in de contractuele verbintenissen én vreest men onevenwichten tussen de onderwijsnetten door verschuivingen in de rangorde.

Minister, ik heb uitdrukkelijk gezegd dat u zelf niet verantwoordelijk bent voor de voorgeschiedenis van het dossier, maar het kan toch niet dat deze jarenlang voorbereide ‘grote sprong voorwaarts’ zal ontaarden in een sprong in het ravijn. Want we lijken af te stevenen op een inhaaloperatie die voor het grootste deel van de scholen onwerkbaar en onbetaalbaar is als er niet fundamenteel structureel ingegrepen wordt.

Minister, hoe hoog mag de beschikbaarheidsvergoeding zijn ten opzichte van de werkmiddelen van de school? Wat is hierbij de maximumgrens? Ik heb gewezen op het proefproject waar sprake is van 73 percent. Ik heb ook gewezen op de berekeningen voor de scholen die nog veel erger zijn waardoor er effectief geen werkmiddelen overblijven.

Is er al duidelijkheid over het al dan niet kunnen inbrengen van eigen middelen die sommige schoolbesturen na vele jaren hebben bijeengespaard om te kunnen bouwen, om de beschikbaarheidsvergoeding te milderen? Ik pleit ervoor dat dit met de nodige soepelheid wordt toegepast en dat dit niet wordt beperkt tot één moment.

Zal de gerealiseerde infrastructuur zonder belemmeringen breed maatschappelijk inzetbaar zijn op een soepele manier? Dit moet mogelijk zijn, zeker als we een pleidooi houden voor brede school.

Welke mogelijkheden zijn er om de gebouwen in de loop van de gebruiksperiode verder aan te passen aan de noden van de onderwijspraktijk? We weten dat het onderwijs heel sterk evolueert. In de loop van de volgende 30 jaar zal dat niet anders zijn. Het is dan ook best mogelijk dat op een bepaald ogenblik de infrastructuur aan die evolutie moet worden aangepast.

Minister, hoe zult u de verdeling van de middelen en de projecten tussen de verschillende onderwijsnetten waarborgen? Daar zijn afspraken over gemaakt. Ik heb echter al gewezen op de problematiek van de complexiteit en de betaalbaarheid daarvan. Ik zou dan ook graag bevestiging krijgen dat de oorspronkelijk afgesproken verdeling correct kan worden nageleefd.

Wat is de concrete timing van de verdere uitvoering van de inhaaloperatie? Minister, de scholen zijn aangeschreven. Zij hebben de berekening gekregen en hebben nu 75 dagen om te reageren en te beslissen of ze al dan niet in dit project stappen. Ik heb met verschillende mensen die een grote verantwoordelijkheid dragen in schoolbesturen, een gesprek hierover gehad. Deze mensen staan voor een onoplosbaar probleem. Enerzijds willen ze bouwen, want ze staan al jaren op de wachtlijst. Anderzijds weten ze dat het contract dat vandaag voorligt, onmogelijk kan worden getekend.

Ik citeer het probleem iets ruimer. We zijn vertrokken met 1 miljard euro voor DBFM. Vandaag zitten we aan 1,5 miljard euro. We zijn vertrokken met een vloeroppervlakte van ruim 700.000 vierkante meter. Die oppervlakte is verminderd naar 620.000 vierkante meter en nadien tot 611.000 vierkante meter. Het gaat dus om zo’n 15 percent minder van de te realiseren oppervlakte, hoewel de kostprijs met 50 percent is gestegen.

Minister, hoe moet het verder met dit project? Ik richt deze vraag nu tot u, maar eigenlijk is het ook een vraag voor de minister van Financiën en voor de hele regering.

In het individuele DBFM-contract dat de scholen moeten ondertekenen, wordt vijftigmaal verwezen naar de raamovereenkomst tussen de overheid en Fortis. Fortis heeft die overeenkomst tot nu toe nog altijd niet willen vrijgeven, vandaar dat ik ze ook bij u opvraag. Als in een contract vijftig maal naar een bepaalde raamovereenkomst wordt verwezen, dan is het evident dat men ter zake volledig geïnformeerd wenst te worden.

Minister, normaal ben ik optimistisch van aard. Maar het verhaal dat ik vandaag breng, stemt me niet zo optimistisch, integendeel. Ik maak me veel zorgen over het dossier scholenbouw voor de volgende decennia. Uw voorganger en zijn administratie hebben intens gewerkt aan een constructie, maar op basis van de informatie waarover ik beschik, maak ik me toch zorgen. Ik vind dat we ook vanuit de meerderheid op een heel rustige manier moeten durven te stellen, zonder het probleem op te schroeven, dat er een probleemsituatie is die we moeten erkennen. We moeten duidelijk aan de regering vragen om op korte termijn voor een oplossing te zorgen.

Mijn belangrijkste zorg is de haalbaarheid en de betaalbaarheid, de correcte verdeling van de middelen voor scholenbouw en op heel korte termijn de aanpassing van de timing en de bekendmaking van de kaderovereenkomst tussen Fortis en de overheid.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, intellectueel gezien vind ik de opvolging van dit dossier enorm belangrijk. Ik ben dan ook benieuwd naar de stand van zaken en naar uw antwoord. Ik ben emotioneel betrokken omdat ik uit de school kom die op de elfde plaats van de lijst staat. De school staat daar nog altijd in dezelfde omstandigheden als toen ik 2 jaar geleden vertrok.

Met uw uiteenzetting, mijnheer De Meyer, bent u de juiste persoon op de juiste plaats. Ik kan daar verder niets aan toevoegen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: De heer De Meyer heeft terecht gewezen op de ernst van de situatie. Ik stel mij de eenvoudige vraag of het dossier zo ver is gevorderd dat dit niet meer kan worden stopgezet. Het kan toch niet zijn dat wij voor de volgende 10, 20 of 30 jaar een enorm financieel debacle gaan organiseren in deze sector? Is het dan niet beter om in het huidige systeem, waar scholen vandaag nog een beroep op doen, extra middelen te investeren, zodat we die wachtlijst versneld kunnen afbouwen?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, er is verwezen naar de interpellatie van 1 juli. Toen heb ik ook een vraag gesteld over de wachtlijsten. Er zijn namelijk twee soorten wachtlijsten: de wachtlijsten bij de DBFM-methode en de wachtlijsten van scholen die zich inschrijven bij de reguliere methode. U hebt toen gezegd dat u zou bekijken hoe die wachtlijsten eruit zagen. Wij zouden die lijsten eventueel kunnen bekijken, maar tenzij ik mij vergis, hebben wij tot op heden nog geen wachtlijsten kunnen zien van scholen die gekozen hebben voor de DBFM-methode en scholen die gekozen hebben voor de reguliere methode.

Hebt u intussen al kunnen bekijken of er inderdaad overlapping is en of er scholen zijn die op de twee wachtlijsten staan?

Minister Pascal Smet: Die lijsten waren er toch al?

De voorzitter: Ik geloof ook dat die lijsten al ter beschikking waren gesteld.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Dan zal ik mij vergissen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De heer De Meyer heeft terecht gezegd dat het dossier van de inhaaloperatie van de scholenbouw onder Peeters I tot stand is gekomen. Ook het kader en de basis van de constructie zijn onder de vorige Vlaamse Regering uitgewerkt. Bij de

regeringsvorming is nu beslist dat dat zou worden voortgezet. We hebben dat dan uiteraard ook gedaan, in nauw overleg overigens met de minister-president en de nieuwe minister van Begroting.

Ik ben me terdege bewust van de vele vragen die leven in het onderwijsveld – u weet dat ik veel op het terrein kom en heel veel mensen ontmoet – en in het bijzonder die van de inrichtende machten die kandidaat zijn voor het DBFM-programma. Ik weet dat het financiële aspect een groot aandachtspunt is. We besteden daar, in overleg met de betrokkenen, de nodige aandacht aan. Er wordt bekeken hoe we op de juiste manier op de zorgen van de inrichtende machten kunnen inspelen.

De cijfers die u geeft, kan ik niet valideren. Ik kan u wel zeggen dat op mijn laatste werkbezoek, in Oost-Vlaanderen, er een school was die een voorstel had gekregen, en die moest 38 percent van de werkingsmiddelen betalen voor de nieuwe school. Je mag natuurlijk niet vergeten dat, als je in een DBFM-operatie een nieuwe school bouwt, het niet alleen over de bouw van de school op zich gaat, maar ook over de onderhoudskost. Dat heeft natuurlijk wel een hogere prijs dan als je louter en alleen zou bouwen.

Momenteel loopt de informatiecampagne van de afgevaardigde bouwheer, gericht op de inrichtende machten. Er is een privépartner aangesteld om het DBFM-programma uit te voeren. Ik kan en wil zijn optreden op dit moment dan ook niet doorkruisen. Dat zou ook niet verstandig zijn in andere discussies.

Naast de globalere informatiesessies voor de inrichtende machten zullen er uiteraard ook individuele gesprekken volgen met de scholen, in functie van het afsluiten van voorcontracten en individuele DBFM-contracten.

Er is inderdaad een heel grote verscheidenheid tussen de projecten. Er is juist aandacht geweest voor de specificiteit van de afzonderlijke scholen en hun project. Zo wens ik erop te wijzen dat er in de outputspecificaties – bepaalde vereisten met betrekking tot het schoolgebouw – ook in opties wordt voorzien. Dat is dus alvast een element dat de inrichtende macht kan kiezen in functie van haar behoeften en financiële middelen. Daarnaast kunnen de inrichtende machten ook een keuze maken inzake de eerste uitrusting. Dat is specifiek zo opgenomen om rekening te houden met het feit dat niet alle inrichtende machten even kapitaalkrchtig zijn.

Maar van determinerend belang is natuurlijk de keuze die de inrichtende machten maken bij het formuleren van de projectdefinitie voor de latere realisatie van het schoolgebouw, en dus ook de impact op de kostprijs ervan, en dus ook op het gedeelte dat de inrichtende macht zelf moet betalen. Opnieuw zullen de individuele inrichtende machten op een weloverwogen manier moeten opmaken wat de invloed hiervan zal zijn op hun werkingsmiddelen.

Natuurlijk speelt daarbij ook nog een ander element mee, namelijk de eigen middelen. Blijkbaar is het zo dat bepaalde scholen over een spaarpotje beschikken dat ze eventueel zouden willen gebruiken, op welke manier dan ook. We mogen dat echter niet veralgemenen. Er zijn inderdaad scholen die een bepaalde reserve hebben, maar er zijn ook andere scholen die die reserves helemaal niet hebben.

U begrijpt dan ook, om alle voorgaande redenen, dat het moeilijk is om algemene uitspraken te doen over de hoogte van de beschikbaarheidsvergoeding ten opzichte van de werkingsmiddelen. Net zoals in het reguliere circuit zal er een verschil zijn in de verhouding van het bedrag dat de inrichtende macht moet betalen voor infrastructuurwerken ten opzichte van haar werkingsmiddelen, afhankelijk van haar financiële draagkracht. Ik denk dat het niet gepast is – het is bovendien in strijd met de vrijheid van onderwijs – dat ik hier zelf uitspraken over doe. Uit respect voor hun autonomie komt het aan hun wijsheid toe te oordelen wat wel of niet haalbaar is, in functie van hun werkingsmiddelen en hun pedagogische project.

De DBFM-vennootschap is op de hoogte van het feit dat er scholen zijn met eigen middelen. Ik weet dat men op dit moment bekijkt, in overleg met de scholen, hoe daar rekening mee kan worden gehouden. Indien de inrichtende macht hier belang aan hecht, wat een goede zaak is, dan is het natuurlijk essentieel dat dit ook verduidelijkt wordt in de projectdefinitie die de school moet opmaken. Hierin dient een inrichtende macht aan te geven wat haar wensen, verwachtingen en ambities zijn met betrekking tot het project. U zult uiteraard begrijpen dat het openstellen van de infrastructuur een impact heeft op het ontwerp en het latere onderhoud, en dat het daarom essentieel is dat dergelijke aspecten voldoende aandacht krijgen – vanaf het begin – in het overleg tussen DBFM-vennootschap en de betrokken school. Het lijkt me dan ook normaal dat hieromtrent bepaalde afspraken worden gemaakt inzake het gebruik van de infrastructuur.

Het is de bedoeling zo veel mogelijk flexibele gebouwen te ontwerpen, maar ook hier is het belangrijk dat hier reeds zo goed mogelijk in de projectdefinitie op wordt geanticipeerd en dat het erin wordt opgenomen. Ik wil er in ieder geval op wijzen dat het decreet betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur, alvast een bepaling bevat waardoor er tijdens de looptijd van het individuele DBFM-contract nog een beroep kan worden gedaan op de reguliere middelen, voor zover een verandering niet kan worden opgevangen door het individuele DBFM-contract.

Er is al meermaals gezegd dat het geenszins de bedoeling is een investeringsoperatie op te zetten voor slechts één welbepaald onderwijsnet. Ik kan dit graag nogmaals bevestigen. De administratie weet dat ze mij op de hoogte moet brengen zodra er problemen ontstaan.

De verdere timing is zoals eerder al aangekondigd. Er zijn nu de informatiesessies, en daarna volgen de individuele gesprekken met de individuele inrichtende machten. Het is de bedoeling dat het programma dan van start gaat.

Mevrouw Heeren, er is een contract afgesloten. Contracten moeten uiteraard worden nageleefd. Er is altijd een zeker risico aan verbonden voor de privépartner. Daarom is het een DBFM-operatie. Op dit moment is het niet aangewezen om te spreken over stopzetten of niet. Er zijn bijzondere aandachtspunten. Die worden op dit moment bekeken. Ik heb begrepen dat men naar oplossingen zoekt in de mate dat dat kan binnen de contracten en de afspraken die gemaakt zijn.

Mevrouw Van Steenberge, u beweert dat sommige scholen op beide lijsten staan. Dat is een keuze. Ik dacht dat bekend was om hoeveel scholen het gaat. Als dat niet zo is, bestaat daar misschien een reden voor. De aantallen kunnen zeker worden gegeven, maar misschien willen de scholen niet dat hun naam bekend is. Ik dacht dat dat in orde was. Dat moeten we nog eens nakijken.

Mevrouw Heeren, de DBFM is een specifieke operatie, opgestart voor een tweehonderdtal scholen. Dat aantal kan fluctueren. We hebben daarnaast nog altijd de reguliere schoolbouw. De Vlaamse Regering heeft uitdrukkelijk afgesproken dat een nieuwe operatie zal worden opgestart. We zullen uiteraard leren uit deze operatie. Het is aangewezen om de vorm in de komende maanden vast te leggen. De Vlaamse Regering heeft andere prioritaire dossiers gehad, nu krijgen we wat meer tijd om dat te bekijken.

Ik heb minister Vandeuren al aangesproken om voor de kinderopvang en de scholen misschien in synergie nieuwe operaties op te starten. Dan zien we wel in welke richting we verder gaan. Als het zo ver is, mevrouw Celis, zullen we minister Muyters daar ook bij betrekken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, minister. Het brengt op sommige punten enig soelaas.

Ik wil nog op een paar pijnpunten wijzen, minister, omdat ze dermate belangrijk zijn dat de hele regering zich aangesproken moet voelen. U bent op bezoek geweest in een school waar slechts 38 percent van de werkmiddelen gebruikt moet worden voor de beschikbaarheidsvergoeding. Dat is juist. Maar dat zal een instelling zijn – want ik ken de cijfers ook – waar men een extra vleugel bouwt. Dat is iets anders dan een totaal nieuwe school voor alle leerlingen. Neem gerust van mij aan dat mijn cijfers niet zo fout zijn, integendeel.

U wilt geen uitspraken doen over het percentage werkmiddelen dat aanvaardbaar is. Ik wil er u toch op wijzen dat in het verleden de enveloppe van werkmiddelen deels gekleurd was. Voor onderhoudspersoneel was aangeduid hoeveel percent van de middelen minimaal daaraan moest worden besteed. Het was gangbaar, en vandaag nog steeds, dat 25 percent naar aflossingen van leerlingen of naar huur gaat. U hebt volledig gelijk, het gaat niet alleen om de aflossing van een leerling, maar ook om onderhoud gedurende de volgende 30 jaar. Ik zeg: hou er ook rekening mee dat het soms slechts om een nieuwe vleugel gaat en niet om heel het complex. Ik wil dat nuanceren.

We gaan van een miljard naar anderhalf miljard volgens de gegevens waarover ik beschik. U kunt ze vandaag niet bevestigen, maar u zult dat in de loop van de volgende dagen en weken doen. We zijn vertrokken met meer dan 700.000 vloeroppervlakte. We zitten vandaag op minder dan 600.000. Dat is al 15 percent minder. Bij een blijvend budget zullen we in de 30 komende jaren 70 percent van de middelen voor scholenbouw gebruiken om 4 percent van de vloeroppervlakte van de Vlaamse onderwijsinstellingen te vernieuwen. Ik heb gewezen op de problematiek voor de scholen, maar ik wijs ook op de problematiek voor de overheid. De scholen betalen 30 of 40 percent, naargelang basis- of secundair onderwijs, met hun werkmiddelen. De overige 60 of 70 percent wordt door de overheid betaald.

Voorzitter, voor mij is het overduidelijk dat hier, in deze fase, nog een structurele bijsturing moet gebeuren, want anders rijden we ons vast. Minister, als we willen verhinderen dat men na deze legislatuur zegt dat in deze legislatuur de wachtlijst het meest is gegroeid, moet er werk worden gemaakt van de regeerverklaring, waarin heel duidelijk staat dat er in deze legislatuur extra middelen voor scholenbouw moeten komen. De vraag is alleen waarvoor u deze middelen gaat gebruiken: voor een nieuwe operatie of voor deze operatie, die nu dreigt vast te lopen? Ik zal daar vandaag geen antwoord op geven, maar we staan wel voor deze vraag.

Op heel korte termijn is er een probleem met de financiële groep. U zegt dat ze een vrijgeleide hebben en dat u daar niet in gaat tussenkomen, maar het kan materieel gewoon niet dat de schoolbesturen binnen de 75 dagen beslissen, tenzij ze een negatief antwoord geven. U moet ervoor zorgen dat er met enige soepelheid wordt opgetreden.

Kan ik beschikken over de kaderovereenkomst die in de maand mei is afgesloten tussen de overheid en Fortis? Ik heb u mijn motivatie gegeven. In het contract dat de instellingen ondertekenen, wordt ongeveer vijftig keer verwezen naar dat contract. In het vorige contract wordt er al een vijftiental keer naar verwezen. Het is belangrijk dat experts onderzoeken wat daar allemaal in staat en wat eventueel de consequenties zijn.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik sluit mij aan bij het pleidooi van mijn collega voor structurele bijsturing. Wij dragen dit dossier allemaal in ons hart, of het nu gaat over bijbouwen of over het vernieuwen van schoolgebouwen. We bekijken dit vaak enkel vanuit ons beleidsdomein, maar wij vergeten dat dit voor de bouwsector ook een enorme impuls is.

Minister, ik hoor u zeggen dat we deze legislatuur denken aan een derde fase of een derde project. Ik zou u uitnodigen om contact op te nemen met uw collega-minister en vooral diens administratie, want wij hebben een gelijkaardige ervaring gehad in de sociale woningbouw. Dat is op een sissier afgelopen. Wij hebben allemaal de mond vol van pps. Dat geldt zowel

voor woningbouw als voor scholenbouw. Het gaat over het onderhoud. Een private partner stapt nooit in een project als het voor hem geen win-winsituatie is. De vraag is hoeveel je er als overheid voor over hebt om te kunnen versnellen. Ik hoor wat de heer De Meyer zegt, en dan moet men zich afvragen of we wel aan het versnellen zijn. Of zijn we te veel geld aan het uitgeven? Ik begrijp dat er contractuele verbintenissen zijn, maar in de sociale woningbouw hebben we ervaren dat wat we deden met reguliere middelen goedkoper was dan de hele pps. De vorige minister van Wonen, de heer Keulen, had daar in het begin ook alle lof voor. Waar het kan, ondersteunen wij dat. Maar ook in Vlaanderen kunnen we een euro maar één keer uitgeven. In die zin zijn we daarin partners.

We hebben het in dit parlement voor de eerste keer, naar aanleiding van de capaciteitsdebatten in Antwerpen, gehad over kinderopvang en het ruimtelijke beleid. Ook hier is er een kans voor het departement Welzijn om hand in hand met de scholenbouw projecten te realiseren. Dat zorgt voor een lagere factuur en een hoger rendement. Uiteindelijk gaat het over overheidsgeld: wij investeren in bouw. Dan moet het voor meer zijn dan alleen de schooluren. Het moet ook buiten de schooluren door de gemeenschap kunnen worden gebruikt.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: We zijn er ons heel goed van bewust dat er bijzondere aandachtspunten zijn. Ze worden onderzocht, met respect voor het contract en voor de ESR-regels. We moeten niet vergeten dat de operatie scholenbouw is opgezet omwille van ESR-regelgeving. Het is niet zo eenvoudig. Je kunt niet zeggen dat je dat stopzet en dat je het geld dat vrijkomt investeert in reguliere scholenbouw. Dat is niet zo evident in de huidige budgettaire situatie. Dat is te kort door de bocht.

Die bijzondere aandachtspunten moeten de komende dagen en weken onze aandacht krijgen. We zijn dat aan het doen met alle partners. Maar nogmaals, er is een privéonderneming, en het is haar verantwoordelijkheid. Er zijn ook afspraken over wie welk risico draagt. We moeten dat respecteren. Vanuit ESR-matig standpunt moet je respecteren wie hier het risico draagt.

Ik heb al gesproken met minister Vandeuren over de combinatie van kinderopvang en scholenbouw, om te onderzoeken wat we van deze operatie, die onder de vorige regering is bedacht en uitgewerkt, kunnen leren en hoe we op een snellere manier bijkomende scholen kunnen bouwen. Dat is iets voor de komende maanden.

De heer Jos De Meyer: Gezien het geëngageerde antwoord van de minister, voorzitter, zal ik geen motie aankondigen. De hele regering is medeverantwoordelijk met minister Smet voor dit dossier. Ik heb begrepen dat hij weet waarop het staat vandaag.

Minister, ik vraag u om toch nog eens te kijken naar die 75 dagen, waarop ik al twee keer heb gewezen, en ik vraag u ook om mij het raamakkoord tussen de overheid en Fortis ter beschikking te stellen. Ik denk dat ik daar als parlements lid recht op heb.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over systematische overbevraging van initiatieven cursussen Nederlands voor anderstaligen en de gelijktijdige reclamecampagne voor deze initiatieven in de Vlaamse Rand - 2393 (2009-2010)

Interpellatie van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de lessen Nederlands voor anderstaligen - 237 (2009-2010)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Smet.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, in augustus zag ik twee verschillende mediaberichten. Dat is ook de reden waarom ik deze vraag stel. Het gaat over onze regio, over Vlaams-Brabant, de Vlaamse Rand en vooral de streek rond Leuven. Er was een dubbele communicatie.

In augustus zag ik plots in de pers – de juiste datum ontglipt me –: 'affiches lokken cursisten voor... overvolle lessen Nederlands'. Het is geen geheim. De afgelopen zomer, sinds het Groenboek, en de voorstellen in verband met de rol van de provincie, zijn de provincies in België en in Vlaanderen zeer actief om hun nut in de media en aan de bevolking aan te tonen. Plots verschijnt er een reclamecampagne, ook op bussen van De Lijn in de regio Leuven om de lessen Nederlands te promoten. De provincie Vlaams-Brabant zegt dan er geen probleem is, dat de cursussen niet vol zitten, dat er nog genoeg plaatsen zijn. Minister, je moet maar eens in een vreemd land gaan wonen, enerzijds tussen Brussel en Leuven billboards zien hangen en dan horen dat de cursus vol zit, anderzijds in Leuven rondwandelen en een bus zien passeren die reclame voert dat er nog plaats genoeg is. Dat bewijst op zich al dat tussenbesturen als de provincie enkel maar voor verwarring zorgen en niet voor goed bestuur. Minder bestuur is soms beter bestuur. Op zich is het toch heel opmerkelijk.

Minister, hoe kan het dat er een tegenstrijdige communicatie is, dat er bijna een opbod is tussen twee besturen, waarbij de ene eerlijk zegt dat de cursus vol zit en de andere dat er nog plaats genoeg is? Hoe kan een nieuwkomer daar nog aan uit?

Mijn tweede vraag gaat over de billboards die geplaatst zijn voor de overvolle lessen Nederlands – en daar bent u wel volledig bevoegd voor. Ondanks het feit dat die cursussen voor anderstaligen volzet zijn en er vaak lange wachtlijsten zijn, werd in Vlaamse Rand een grote campagne opgestart via billboards. De affiches nodigen anderstaligen uit om te beginnen aan een cursus Nederlands en daarvoor aan te kloppen bij het Huis van het Nederlands, dat niveautesten afneemt en de kandidaat-cursisten doorstuurt naar de juiste school. Maar de facto is het nu reeds aanschuiven bij de vestigingen van het Huis van het Nederlands in Vlaams-Brabant, net als op veel andere plaatsen in Vlaanderen, met vooral in de Brusselse rand en Leuven complete volboeking. De centra voor basiseducatie, die lessen Nederlands aanbieden voor laaggeschoolden, kampen duidelijk met een plaatstekort.

Minister, hoe evalueert u de huidige situatie van systematisch overbevraagde initiatieven van cursussen Nederlands voor anderstaligen? Uit verscheidene regio's komen signalen van lange wachtlijsten, volgeboekte cursussen enzovoort. Welke stappen werden ondernomen om hieraan duurzaam te verhelpen? Wat mij het meest bezighoudt, is de vraag hoe het mogelijk is dat – gelet op de reeds bekende acute wachtlijstproblematiek en volgeboekte cursussen – er een reclamecampagne met billboards in de Vlaamse Rand opgestart wordt. Uit welk budget wordt deze campagne gefinancierd, wat bedraagt de totaalkost ervan en zou deze som niet beter geïnvesteerd worden in de overbevraagde initiatieven zelf?

Minister, de vergelijking is misschien heel simplistisch, maar het is alsof een slager morgen reclame zou voeren dat hij lekker vlees verkoopt, terwijl zijn rekken leeg zijn. Dat deze campagne wordt gevoerd, dat is totaal van de pot gerukt. U moet investeren in de cursus zelf, maar toch niet in reclame voor iets dat u niet kunt aanbieden. We hebben al van alles gehad: goed bestuur, deugdelijk bestuur. Ik weet niet hoe u dit noemt. Deze zaak interesseert me vooral omdat het in mijn eigen regio gebeurt. Dat is ook de reden waarom ik de vraag stel. Ik herhaal ook wat ik in het begin heb gezegd. Nog geen 14 dagen later schiet er dan een provinciebestuur van Vlaams-Brabant in gang, dat er nog een schepje bovenop doet en massaal de bussen van de Lijn laat volplakken met boodschappen over cursussen. Oké, dat is het budget van de provincie. Het vertelt er dan dadelijk bij dat het wel reclame mag maken omdat het wel plaats heeft. Minister, ik kan er niet meer aan uit en ik denk dat iemand die onze taal niet machtig is, dat nog veel minder kan.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, geachte leden, het gaat over een vraag die ik ook al heb gesteld tijdens een plenaire vergadering in november 2009, nu ongeveer 1 jaar geleden. Toen hadden we het over de praktische aspecten van de regularisatiecampagne, en toen ging het al over het gebrek aan plaats in de lessen Nederlands voor anderstaligen. De Huizen van het Nederlands kampen toen al met enorme wachtlijsten en trokken aan de alarmbel. U hebt hen gerustgesteld in die plenaire vergadering. U hebt het volgende beloofd, en ik citeer letterlijk uit het verslag: “We zijn sinds september 2009 proactief bezig. Zodra die mensen een antwoord krijgen, start het nieuwe schooljaar. In september 2010 zullen we klaar zijn. We zullen dan de nodige structurele maatregelen hebben genomen. De vastgestelde provisie geldt, indien nodig, voor inburgering en voor onderwijs.” Dan ging het over de financiële middelen.

Wie eind augustus van dit jaar de pers raadpleegde, kon echter vaststellen dat de Huizen van het Nederlands alweer een noodkreet hebben gelanceerd. Nauwelijks 1 uur na de opening van de inschrijvingen waren alle plaatsen al ingenomen, althans in het Antwerpse. Vanuit Antwerpen bereikte ons op de dag dat ik mijn interpellatieverzoek indiende de informatie dat er, na het afsluiten van de inschrijvingen in september, maar liefst 4700 personen op de wachtlijst stonden. Dat antwoordde schepen De Koninck op een vraag van mevrouw Piryns. Dat zijn dus 4700 mensen die nog maar eens maanden moeten wachten voor ze aan hun lessen Nederlands kunnen beginnen. Minister, u zult het met me eens zijn dat dit een hallucinant cijfer is.

We weten allemaal hoe belangrijk het is dat anderstaligen zo snel mogelijk Nederlands leren. Het gaat hier om hun toekomst, maar het gaat ook om de geloofwaardigheid van het Vlaamse inburgeringsbeleid. Tijdens de bespreking van de problematiek van de wachtlijsten voor taallessen NT2 in de plenaire vergadering van 10 februari 2010 gaf u zelf al aan dat u de kennis van het Nederlands zeer belangrijk vindt en dat, om in een samenleving te functioneren, iedereen Nederlands moet kennen. Ook de beleidsnota Inburgering & Integratie 2009-2014 benadrukt het verband tussen inburgering en het belang van het leren van de taal: “Nieuwe Vlamingen moeten in alle aspecten van hun mens-zijn hun plaats vinden in deze samenleving. Inburgering biedt hen die kans, zet hen op weg door hen een aantal instrumenten aan te bieden die hun integratie vergemakkelijken en versnellen. Inburgering is met andere woorden geen eindpunt, maar een eerste opstap naar integratie.”

De beleidsnota vervolgt: “Nederlands leren en spreken is een absolute voorwaarde voor integratie in deze maatschappij. De rol van de Huizen van het Nederlands in het realiseren van een behoeftedekkend, kwaliteitsvol en voldoende intensief aanbod Nederlands wordt versterkt. Taalpromotie als extra opdracht voor de Huizen van het Nederlands moet ervoor zorgen dat meer mensen Nederlands leren, maar ook daadwerkelijk Nederlands kunnen spreken.” Er wordt verwacht dat “nieuwe Vlamingen de geboden kans ten volle benutten”.

Minister, in welke mate bent u het ermee eens dat de problematiek van het gebrek aan plaatsen in de Nederlandse lessen voor anderstaligen zeer grote proporties begint aan te nemen? Wat denkt u te doen om ervoor te zorgen dat alle anderstaligen zo snel mogelijk een plaats krijgen in de Nederlandse les, dat ze met andere woorden de gelegenheid krijgen om die geboden kansen ten volle te benutten? Erkent u dat er een discrepantie bestaat tussen de beleidsnota en de situatie in de praktijk?

In welke mate is het hoger genoemde Antwerpse probleem kenmerkend voor de andere steden in Vlaanderen en voor Brussel?

Hebt u een zicht op het aantal personen dat intussen op een wachtlijst staat bij de Huizen van het Nederlands? Wat is de geografische spreiding?

U hebt al meermaals gezegd dat de huidige wachtlijsten voor een deel het gevolg zijn van een niet-efficiënte inzet van de middelen. Een aantal lerarenuren wordt blijkbaar niet gebruikt. Deze uren bevinden zich bij centra waar er geen of weinig vraag is. Bovendien worden heel wat modules met zeer weinig mensen ingevuld. U wilt dus een verschuiving tussen de verschillende centra in Vlaanderen mogelijk maken. Die verschuiving zou echter gebeuren op basis van vrijwilligheid. Hebt u er een zicht op hoe efficiënt deze efficiëntieverhoging zal zijn en hoeveel extra plaatsen die vrijwillige verschuiving voor Nederlands in de centra voor basiseducatie zal genereren?

Er wordt soms gewag gemaakt van het artificieel ‘opkloppen’ van wachtlijsten, onder andere door dubbele inschrijvingen, en van oneigenlijk gebruik van lesuren. Weet u wat daarmee wordt bedoeld? Is er al een doorlichting gebeurd of wordt daarin voorzien?

Indien een verschuiving van de middelen niet de verhoopte resultaten oplevert, wat zijn dan uw plannen om het probleem op te lossen?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, de vorige vragen dateren inderdaad van in februari. Toen werd de indruk gewekt dat die wachtlijsten incidenteel waren en niet structureel. Het feit alleen dat er nu opnieuw vragen moeten worden gesteld, doet me twijfelen aan dat incidentele karakter van die wachtlijsten.

In februari zei u: “We zullen eerst nagaan of we efficiëntiewinsten kunnen boeken. Indien er toch een tekort zou zijn, zal ik naar de minister van Begroting stappen en hem melden hoeveel bijkomend geld er nodig is. Ik stel die vraag nu echter niet.”

U hebt ook verwezen naar een decretale basis die nodig was om die verschuivingen tussen de verschillende centra mogelijk te maken. Die decretale basis was toen Onderwijsdecreet XX dat wij allemaal hebben goedgekeurd. Die basis is er nu. Die verschuivingen hebben dus kunnen plaatsvinden binnen de verschillende centra.

Minister, blijft u zich uitsluitend baseren op efficiëntiewinsten? Of denkt u intussen ook dat er bijkomende middelen nodig zijn? Bij de actuele vragen in februari kon u nog geen rekening houden met de effecten van de nieuwe regularisatiegolf. Hebt u intussen wel een zicht op die effecten?

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, indien er een tekort is aan plaatsen, dan wil ik graag de vragen van de collega’s steunen. Ik hoop echter dat u een overzicht kunt geven van de situatie voor alle regio’s van de Huizen van het Nederlands. Ik hoop dat u een algemeen beeld kunt geven zodat we het probleem in zijn ware proportie kunnen inschatten.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Meuleman, ik weet niet of die cijfers hallucinant zijn. We hebben een doorlichting van die cijfers gevraagd om ze goed te kunnen interpreteren. Wie

zijn de mensen die op de wachtlijst staan? Waar komen ze vandaan? Hoe komt het dat het er, indien de cijfers kloppen, meer dan 4000 zijn terwijl het vorig jaar over 2000 mensen ging? Vorig jaar kwamen de niet-gebruikte lerarenuren overeen met 2000 mensen die Nederlands als tweede taal konden volgen. Nu blijkt, zij het met het nodige voorbehoud, dat het probleem zich opnieuw alleen in Antwerpen voordoet.

Wat noemt men een wachtlijst? Iemand kan zich op 10 september inschrijven, wanneer de lijsten al vol zitten. Indien die persoon zich 2 weken eerder had inschreven, had hij nog kunnen deelnemen. In dit geval moet hij wachten tot de volgende cursus start.

Er moet een juiste en grondige analyse gemaakt worden van de cijfers, in het bijzonder van het aanbod van het centrum voor basiseducatie in Antwerpen. We bevragen ook de centra voor volwassenenonderwijs en het Huis van het Nederlands in Antwerpen.

Ik heb woord gehouden. Toen we het debat in februari hebben gevoerd, heb ik gezegd dat het goed gemonitord zou worden. Daarbij hebben we vastgesteld dat 18.000 uren niet gebruikt werden. Dat kwam min of meer overeen met de wachtlijst die er toen in Antwerpen was. Ik heb toen gezegd dat we een structurele maatregel zouden nemen. Er zou tijdelijk een onderwijsbevoegdheid toegekend kunnen worden voor de opleiding Nederlands als tweede taal van de basiseducatie aan de centra voor volwassenenonderwijs. Niet-aangewende lerarenuren zouden vrijwillig kunnen worden overgedragen naar de centra voor volwassenenonderwijs. We hebben die maatregel genomen omdat die het beleidsvoerend vermogen van de centra niet tegenwerkt en de vrije aanwending van door de overheid toegekende middelen nog altijd mogelijk maakt. We hebben de middelen op dat moment niet willen kleuren.

Het klopt dat dit op vrijwillige basis gebeurt, maar ik plaats die vrijwilligheid tussen aanhalingstekens. Er is een bijeenkomst geweest met de vertegenwoordigers van de inrichtende machten en van het gemeenschapsonderwijs, die zich heel goed bewust waren van de situatie. Zij wisten heel goed wat ze moesten doen en hebben toegezegd dat ook te zullen doen. Dat gebeurt nu op dit moment.

Heel wat centra voor volwassenenonderwijs hebben momenteel onderwijsbevoegdheid aangevraagd voor de opleidingen Nederlands tweede taal van de basiseducatie. Deze aanvragen liggen nu bij de Vlaamse Onderwijsraad voor advies.

Het is te vroeg om uitspraken te doen over de doelmatigheid van de structurele maatregelen die we hebben genomen. Dat kan ten vroegste in september/oktober gebeuren. Dat lijkt me een normale gang van zaken, gelet ook op de inschrijvingen. Pas volgende maand zullen we weten of de overdracht van lerarenuren de situatie heeft opgelost.

Mijn administratie vraagt ook alle cijfers op bij alle centra voor basiseducatie en voor volwassenenonderwijs die opleidingen Nederlands tweede taal organiseren. Die cijfers zijn ook opgevraagd aan de Huizen van het Nederlands. We moeten echter wachten tot eind september voor we relevante cijfers kunnen krijgen. Op basis van de resultaten van deze bevraging zal de situatie voor heel Vlaanderen eerstdaags in kaart worden gebracht. Op die manier zullen we ook meteen zicht hebben op het aantal lerarenuren dat kan worden overgedragen.

Wat de wachtlijsten betreft, heb ik gevraagd om een heel gedetailleerde analyse te maken. U hebt een aantal voorbeelden gegeven. Sommige weten het niet en laten het navragen aangezien er ook wel een significant aantal mensen zonder papieren op die wachtlijsten staat. De vraag is dan of mensen die geen verblijfstitel hebben, ook Nederlands moeten leren. In principe moet iemand die geen verblijfstitel heeft en ook geen uitzicht daarop, terug naar zijn land van herkomst. Het lijkt me dan ook een verkeerd signaal om die persoon les Nederlands te geven. Dat is immers een uitnodiging voor een volgende regularisatie.

Ik weet niet over welk aantal het gaat. Dat wordt momenteel geanalyseerd, net als de dubbele inschrijvingen. Bovendien is het mogelijk dat bij bepaalde centra de trajecten veel langer zijn dan in de rest van Vlaanderen. Indien blijkt dat er nog bijkomend onderzoek nodig is, zal dat uitgevoerd moeten worden.

Indien blijkt dat de structurele maatregelen die zijn genomen in Onderwijsdecreet XX, niet volstaan, dan moeten er bijkomende middelen worden uitgetrokken om dat op te lossen. Dit wordt dan wel een zaak van heel de regering. Binnen het onderwijsbudget zijn er geen extra middelen beschikbaar. We kunnen die ook niet elders compenseren. Dat betekent dus dat we nog altijd de efficiëntere aanwending van de middelen vooropstellen. Ik bevestig ook wat ik toen heb gezegd: indien zou blijken dat dat niet voldoende is, moeten er nog bijkomende maatregelen worden genomen. Ik hoop dat we over ongeveer een maand al meer informatie zullen hebben.

Het ziet ernaar uit dat het probleem zich vooral in Antwerpen voordoet. Men heeft mij gezegd dat er bij de lancering van de publiciteitscampagne in Vlaams-Brabant geen wachtlijsten waren voor het aanbod NT2 van de centra voor volwassenenonderwijs. Het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant heeft dat zo meegedeeld. Voor het aanbod NT2 van het centrum voor basiseducatie zou er wel sprake zijn van een wachtlijst.

De publiciteitscampagne in Vlaams-Brabant gebeurde niet met middelen van Onderwijs, noch met middelen van Inburgering, of toch niet rechtstreeks. Het blijkt om een initiatief van de provincie Vlaams-Brabant te gaan, in samenwerking met vzw 'de Rand'. De provincie Vlaams-Brabant heeft daarvoor 80.000 euro betaald, inclusief btw voor de kosten van de campagne, die gevoerd werd met affiches, busflanken en flyers.

Ik zal nu antwoorden in naam van minister Bourgeois. De vraag was immers ook aan hem gericht.

De vraagsteller gaat er ten onrechte van uit dat er zich in de Vlaamse Rand een probleem stelt met de cursussen Nederlands als tweede taal. Er zijn op dit moment kennelijk geen problemen met wachtlijsten in de Vlaamse Rand, noch voor de niveautest die door het Huis van het Nederlands worden afgenomen, noch voor het zich effectief inschrijven voor een taalcursus Nederlands in een centrum voor volwassenenonderwijs of basiseducatie. Op basis van de afgelegde niveautests zullen mogelijk de zeer intensieve basiscursussen, zijnde de cursussen waarbij beginners 4 dagen per week les volgen, in de stad Vilvoorde wel snel volzet raken indien iedere aspirant-cursist zich na zijn niveautest ook effectief zou inschrijven voor die intensieve basiscursussen. Die cursussen worden gevolgd door mensen die zo snel mogelijk de Nederlandse taal onder de knie wensen te krijgen en zich dus zo snel mogelijk willen integreren. Het succes van deze cursussen kunnen we dus alleen maar toejuichen.

Indien in Vilvoorde of andere steden voor deze cursussen toch wachtlijsten zouden ontstaan, dan kan een aspirant-cursist nog steeds kiezen voor een cursus met een andere intensiteit, waarbij 1, 2, 3 of 5 keer per week les wordt gevolgd, op een later tijdstip instappen, of uitwijken naar een andere intensieve cursus in de ruimere regio. Voor de intensieve cursussen van 4 dagen per week voor de hogere niveaus zijn er geen problemen.

De provincie Vlaams-Brabant heeft die campagne inderdaad gevoerd. Daardoor steeg het aantal cursisten tussen 2008 en 2009 met 1468 personen. De campagne werd enkel gevoerd in de Vlaamse Rand en dus niet in de ganse provincie Vlaams-Brabant, en dus ook niet in Leuven, waar zich wel problemen voordoen. Als ik u goed begrijp, is er dus wel een bus van die campagne in Leuven geraakt. Dat zou kunnen. Ik neem aan dat dat te maken heeft met de planning van hoe bussen worden ingezet.

Buiten Leuven is er in de provincie Vlaams-Brabant een voldoende ruim en gediversifieerd aanbod aan lessen Nederlands. De provinciale campagne heeft ook een belangrijke signaalfunctie. Door de campagne stijgt namelijk ook het aantal mensen dat zich komt informeren over lessen Nederlands. Die geïnteresseerden schrijven zich niet allemaal

onmiddellijk in, maar keren vaak na enkele maanden terug om toch een cursus Nederlands te starten. Mensen informeren is dus een belangrijke eerste stap, en die provinciale campagne heeft in die zin toch haar nut gehad.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik weet ook wel dat je een onderscheid moet maken tussen het centrum voor basiseducatie enerzijds en het centrum voor volwassenenonderwijs. Maar een campagne van 80.000 euro met billboards en bussen kan toch wel tellen, zeker in tijden van crisis, voor iets dat eigenlijk vol zit en waar zelfs wachtlijsten voor bestaan.

Uw antwoord is een beetje een stereotype aan het worden sinds de start van het parlementaire werkjaar. Sinds maandag horen we voortdurend dat het goed gaat, dat er geen problemen zijn, dat men ermee bezig is, dat het in opmars is en dergelijke.

Minister Pascal Smet: Dat is ook zo.

De heer Peter Reekmans: Er is een basisregel in de marketing, die zegt dat je geen reclame maakt voor iets zolang er wachtlijsten voor zijn.

Minister Pascal Smet: Er zijn geen wachtlijsten in Vlaams-Brabant.

De heer Peter Reekmans: Er zijn effectief wachtlijsten, minister.

Minister Pascal Smet: Ik kan maar zeggen wat het Huis van het Nederlands ons zegt.

De heer Peter Reekmans: Wat het centrum voor basiseducatie betreft, zit het vol.

Minister Pascal Smet: Maar je hebt ook het centrum voor volwassenenonderwijs.

De heer Peter Reekmans: Hoeveel plaatsen denkt u dat er in Leuven zijn?

Minister Pascal Smet: Het Huis van het Nederlands verwijst door. En blijkbaar is er voldoende plaats om door te verwijzen. Ik zeg u maar wat het Huis van het Nederlands hier zegt.

De heer Peter Reekmans: Dat klopt, minister. Ik zeg u alleen dat het daar nog maar over maximaal enkele tientallen plaatsen gaat. Ik ken de situatie, ik heb ook mijn huiswerk gedaan. Het centrum voor basiseducatie zit de komende periode helemaal vol. Maar ook daar wordt dus reclame voor gemaakt. Je kunt nu eenmaal niet alleen reclame maken voor het ene centrum. In het centrum voor volwassenenonderwijs – ik heb het dan vooral over de regio Leuven – had men nog enkele tientallen plaatsen. En die dienden reeds ingevuld te worden via de doorsturingen die vanuit het centrum voor basiseducatie kwamen. Volgens mijn informatie zit dat nu ook vol.

Je voert toch geen campagne voor die enkele tientallen plaatsen die je op reserve hebt?

Minister Pascal Smet: Wij hebben die campagne niet gevoerd.

De heer Peter Reekmans: Ja goed, de provincie heeft die gevoerd.

Minister Pascal Smet: In dit land is er nog altijd een verschil tussen niveaus, mijnheer Reekmans. De provincie is niet de Vlaamse Regering. Ik weet dat u dat wilt afschaffen, maar dat is nog niet zo.

De heer Peter Reekmans: Minister, het verhaal vandaag is dat die campagne is betaald door vzw 'de Rand' en door de provincie. Dat weet ik ook wel. Maar het is toch onze taak, vanuit dit Vlaams Parlement, om erop toe te zien dat de Vlaamse middelen goed besteed worden? Ik weet dat de provincies dat niet doen. Wij proberen u te helpen om de provincies ertoe aan te zetten om eindelijk eens verstandig te investeren.

Als u de wachtlijsten niet opgelost krijgt, vind ik ook dat u tegen de provincies moet zeggen dat ze hun geld in tijden van crisis even in hun zakken moeten houden en dergelijke reclame

niet moeten voeren. Gaat u hierover met de provincies en met vzw 'de Rand' aan tafel zitten, om deze ridicule vorm van marketing te vermijden?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. Vorig jaar, toen ik mijn vraag voor het eerst stelde, bent u toch iets te optimistisch en te lichtzinnig over het probleem heengegaan. U zei toen dat u in september 2010 klaar zou zijn met structurele oplossingen. Ik heb de indruk dat u de ernst van de situatie nu wel ten volle inziet.

Ik heb nog een paar bijkomende vraagjes. Wanneer verwacht u rond te zijn met de doorlichting waarmee u nu gestart bent? Een tweede vraag betreft de verschuiving van de uren van de CVO's naar de centra voor basiseducatie. In basiseducatie zit je met mensen die het vaak wat moeilijker hebben om de taal te leren. Dat zijn ook vaak nog echte beginners. Daar wordt dan ook met zeer kleine groepen gewerkt, met zeer nauwe begeleiding. Hebt u de garantie dat men nog op dezelfde manier zal kunnen werken? Zal die verschuiving ook niet een zekere kwaliteitsdaling tot gevolg hebben? Hebt u dat bekeken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mijnheer Reekmans, u hebt uw punt duidelijk gemaakt. Ik zal dat ook overmaken aan minister Bourgeois.

Wat de doorlichting betreft, hoop ik dat we daar over 4 weken een volledig zicht op hebben. Dan moet het normaal gezien wel lukken.

Ik weet dat de kwaliteit een bezorgdheid is die leeft bij de centra voor basiseducatie. Maar ook in de centra voor volwassenenonderwijs is men natuurlijk heel gemotiveerd. Ook die mensen zijn begaan met de kwaliteit. Het moet perfect mogelijk zijn dat de centra voor basiseducatie hun kennis overdragen aan de centra voor volwassenenonderwijs, inclusief de manieren waarop men die basiseducatie geeft.

Ik ben er toen niet lichtzinnig over gegaan, mevrouw Meuleman. U weet heel goed dat ik zelf een migratieachtergrond heb. Ik ben vele jaren bezig geweest met migratie. Ik was een van de eersten in dit land die ervoor gepleit heeft om dat systematisch te doen. Dat was al in 1996. Dus ook op dat moment was ik niet lichtzinnig, alleen heb ik in het licht van de budgettaire situatie gezegd dat we daar voorzichtig maar kordaat moesten op reageren. Dat is ook gebeurd. Maar dat is ook de reden waarom ik al een paar weken geleden, onmiddellijk toen de eerste berichten verschenen, de opdracht heb gegeven aan de administratie om dit zeer goed op te volgen – dat wisten ze trouwens al, dat deden ze trouwens al – en om de gedegen analyse nu te maken. Ik stel voor dat we elkaar over een paar weken weer zien zodat ik opnieuw een stand van zaken kan geven.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik wil een motie aankondigen om de minister alert te houden.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik wou die vraag net al stellen, minister. U hebt ze gedeeltelijk behandeld.

Het is misschien raar dat het van mij komt, maar ook ik begrijp dat u niet kunt toveren. U hebt gezegd dat u tegen 1 september structurele maatregelen zou nemen. De evaluatie daarvan kan natuurlijk niet in een maand gebeuren. Wanneer kunnen we hier opnieuw een vraag over stellen?

Minister Pascal Smet: Binnen 4 weken. *(Gelach)*

We gaan daar niet onnozel over doen: als ik de gegevens heb, zal ik ze met u delen. Dat is de normale gang van zaken. Ik stel voor dat de commissiesecretaris mij daarvoor belt. Als ik de gegevens sneller heb, zal ik proberen contact op te nemen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Reekmans en door mevrouw Meuleman werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over een eventuele aanpassing van het GOK-decreet na de aanbeveling van de Commissie inzake Leerlingenrechten - 2299 (2009-2010)

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Dit is misschien geen vraag van algemene strekking, minister, maar als commissies verslagen maken en daarin hun aanbevelingen doen, moeten we die toch opvolgen.

In het laatste beschikbare verslag van de Commissie inzake Leerlingenrechten van 2008 las ik onder ‘conclusies en aanbevelingen’ dat het GOK-decreet in zijn huidige vorm niet is aangepast aan de realiteit, zijnde de complexiteit aan problematieken bij leerlingen, waarmee scholen voor buitengewoon onderwijs worden geconfronteerd. In tegenstelling tot het gewone onderwijs kan een school voor buitengewoon onderwijs geen gebruik maken van de zogenaamde inschrijving onder ontbindende voorwaarde wegens onvoldoende draagkracht, zoals omschreven in artikel III.10 van het decreet. Gewone scholen kunnen dit wel als ze worden geconfronteerd met de inschrijving van een leerling met specifieke noden, die zeer uiteenlopend kunnen zijn en waartoe de desbetreffende school niet altijd is uitgerust.

Minister, denkt u dat een aanpassing van het GOK-decreet op dit punt nodig is? Zult u de aanbeveling van de Commissie inzake Leerlingenrechten ter harte nemen?

De voorzitter: Mevrouw Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Deze korte vraag sluit wellicht aan bij de evaluatie van het GOK-decreet. Die is waarschijnlijk voor september volgend jaar. Er moest een driejaarlijkse evaluatie gebeuren van het GOK-decreet. Waarom is die nooit gebeurd? Dan had de vraag van mevrouw Moerman daarbij kunnen aansluiten. Het Ministerie van Onderwijs heeft die opdracht, die driejaarlijkse evaluatie, nooit nageleefd. Waarom niet?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Dat moet ik nakijken, mevrouw Van Steenberge. Ik zal u daar later op antwoorden.

Mevrouw Moerman, ik zal de aanbevelingen van de Commissie inzake Leerlingenrechten ter harte nemen. Ik zal dat niet doen door een onmiddellijke aanpassing van het GOK-decreet. Dat zou een fragmentaire ingreep zijn die bovendien geen oplossing biedt voor de problematiek die door de commissie wordt aangekaart. Ik zal dat uitleggen.

De Commissie inzake Leerlingenrechten zegt niet dat de buo-scholen gebruik moeten kunnen maken van een draagkrachtafweging. De commissie geeft wél aan dat onze buo-scholen het moeilijk hebben als ze worden geconfronteerd met attesten waarvan de inhoud niet overeenkomt met de realiteit. De commissie heeft scholen gezien die leerlingen moeten

inschrijven omdat ze een attest hadden dat overeenkwam met het type dat door de school georganiseerd wordt, maar die een problematiek hadden die absoluut niet overeenkwam met dat type. Dat is een reëel probleem, want in zo'n situatie weet de school van meet af aan dat ze de expertise en de middelen niet in huis heeft voor de problematiek die zich aandient en dat ze de betrokken leerling niet passend zal kunnen helpen.

Deze situatie – waar we absoluut aan moeten verhelpen, dat ben ik helemaal met u eens – veralgemenen en stellen dat elke buo-school een draagkrachtafweging moeten kunnen maken voor elke leerling die zich aandient, is wel zéér kort door de bocht. Het probleem is niet dat het GOK-decreet niet is aangepast aan het buitengewoon onderwijs omdat er geen draagkrachtafweging mogelijk is. Het probleem is wél dat de attestering niet altijd correct is en dat de scholen die daarmee geconfronteerd worden, geen mogelijkheid hebben om deze leerlingen te weigeren.

Dat is de probleemstelling. Het gaat om een correcte attestering. Dat is een essentieel onderdeel van het leezorgdossier. Ik dacht dat mevrouw Van Steenberge het daarover zou hebben. Het moet in dat kader worden bekeken. Daar zijn we mee bezig. We hebben een voorstel gedaan aan alle betrokken partners om uit te zoeken in welke mate ze daarmee kunnen leven. Dat wordt momenteel in vijf werkgroepen besproken. Ik hoop dat we tegen het einde van dit jaar, begin volgend jaar, zicht krijgen op de mogelijkheden. De Vlaamse Regering zal dan beslissen in welke richting we gaan. We zitten dus in de consultatiefase.

Mevrouw Moerman, we nemen de aanbevelingen ter harte, maar we denken dat de problematiek zich niet situeert in het GOK-decreet, maar wel in het decreet Leezorg.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik dank u voor uw antwoord, minister.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik zal een interpellatie indienen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de projectsubsidies voor kleinere gemeenten in het kader van het lokaal flankerend onderwijsbeleid - 2342 (2009-2010)

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de bevraging bij steden en gemeenten over sociale en andere voordelen in het kader van flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau - 2411 (2009-2010)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: De twee vragen sluiten nauw bij elkaar aan. Minister, voorzitter, sta me toe dit even in te leiden omdat de regeling rond projectsubsidies redelijk ingewikkeld en technisch is. Dat vind ik in elk geval.

Zoals iedereen weet, wordt er sinds het schooljaar 2008-2009 om de 3 jaar een algemene oproep gelanceerd voor projectsubsidies. Daarop kan elke gemeente of samenwerkingsverband van gemeenten intekenen. Ik was behoorlijk verrast over de grote bedragen die daarvoor worden vrijgemaakt, al is dat gelukkig zo. Voor het schooljaar 2010-2011 werd er voor de centrumsteden bijna 1,5 miljoen euro gereserveerd in de Vlaamse

onderwijsbegroting en voor de andere gemeenten bedroeg het budget om en bij de 484.000 euro.

De financiële middelen voor projecten in de kleinere steden en gemeenten zijn dus eerder beperkt. Daarenboven heeft de Vlaamse Regering in het najaar van 2009 beslist om ook op die projectsubsidies te besparen. Er werd 5 percent van de middelen afgetrokken, de bedragen worden niet meer geïndexeerd en enkel de projecten die tijdens het voorgaande schooljaar al subsidies hebben ontvangen, kunnen een nieuwe aanvraag indienen voor het volgende schooljaar.

We hebben hierover al van gedachten gewisseld bij de bespreking van de beleidsnota Onderwijs. Minister, u hebt toen al gezegd dat u zich bewust bent van de moeilijkheden waarmee kleinere gemeenten te kampen hebben. Projecten van kleinere gemeenten dreigen door de beperkte subsidiepot sneller uit de boot te vallen. Bovendien is het voor kleinere gemeenten al moeilijker om een gedegen onderwijsbeleid te voeren. Ze worden daarbij geconfronteerd met de extra planlast die een projectdossier met zich meebrengt. Momenteel kunnen alle gemeenten een beroep doen op de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) voor ondersteuning bij de uitbouw, maar het blijft natuurlijk de zaak van de gemeente om dat zelf uit te werken.

Mevrouw Poleyn heeft daarover al een schriftelijke vraag gesteld. Minister, u hebt daarbij aangekondigd dat u twee aspecten van het decreet Lokaal flankerend onderwijsbeleid zou willen evalueren en eventueel aanpassen. Enerzijds wilt u de interpretatieproblemen over sociale en andere voordelen oplossen – en daarover gaat de vraag van mevrouw Helsen – en anderzijds wilt u de regierol van de gemeente duidelijker definiëren.

Vlaanderen telt 295 niet-centrumsteden. Op basis van de voorwaarden uit het decreet en de beperkte middelen, als ik die dan toch vergelijk met die van de centrumsteden, kunnen uiteraard niet alle projectvoorstellen in aanmerking komen voor subsidie. Bovendien zijn er gemeenten die geen subsidie aanvragen omwille van de planlast.

Niet alle gemeenten krijgen dus eenzelfde reële kans om een lokaal flankerend onderwijsbeleid te voeren. Een ondersteuningsbeleid op maat van zowel centrumsteden als niet-centrumsteden, waarbij rekening wordt gehouden met kleinere besturen, moet hierbij onder de aandacht worden gebracht. Met het oog op de volgende driejarige cursus, die volgend schooljaar start, heb ik, minister, de volgende vragen.

Op basis van welke criteria beslist u hoeveel er van het totale subsidieerbare bedrag voor de cofinanciering van diverse projecten in het kader van het lokaal flankerend onderwijsbeleid wordt uitgetrokken voor enerzijds de centrumsteden en anderzijds de niet-centrumsteden? Kunt u aangeven of de criteria waaraan moet worden voldaan voor de subsidiëring van projectvoorstellen ook cumulatief moeten gelden? Moet het gaan over projecten waarin én GOK-indicatoren aanwezig zijn én het vereiste aantal leerlingen, of kan het volstaan dat slechts één van die elementen aan bod komt in de subsidieaanvraag?

Erkent u de planmatige moeilijkheden waarmee kleinere gemeenten worden geconfronteerd om een beroep te doen op deze projectsubsidies? Wat is de reden voor de extra criteriavoorwaarde bij de niet-centrumsteden voor inbedding van het project in het lokale beleid? Eigenlijk zouden de middelen die daardoor zouden kunnen vrijkomen een trigger kunnen zijn of ervoor kunnen zorgen dat er nu eindelijk een beleid rond zou worden gevoerd. U stelt eerst de voorwaarde dat er een lokaal beleid moet zijn vooraleer dat het geld kan krijgen, terwijl die middelen het nu net mogelijk zouden kunnen maken dat er een lokaal beleid kan worden gevoerd. Vormt deze extra voorwaarde geen belemmering om een projectaanvraag in te dienen?

Bent u van plan bij de evaluatie van het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid ook het onderdeel van de projectsubsidies te bekijken, en dit voor de nieuwe driejarige cyclus aanvat? Hoe staat u tegenover de huidige verdeling tussen centrumsteden en andere

gemeenten in de verdeling van het subsidiebedrag? Zult u bij de verdeling van de middelen voor de volgende cyclus rekening houden met de financiële draagkracht van kleinere gemeenten? Bent u van plan het subsidiebedrag op een andere manier te verdelen?

Hoe wilt u de subsidiëring van de regiefunctie van de gemeenten financieren? Binnen welke termijn wilt u deze maatregel doorvoeren? Ik verwijs hier naar het antwoord dat u gaf op de vraag van mevrouw Poleyn. Hebt u hierover al contact gehad met uw collega-minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik zal de inleiding van mevrouw De Knop zeker niet herhalen. Ik kan meteen mijn vragen stellen. Het is eigenlijk een opvolgingsvraag. Vorig jaar heb ik u gevraagd hoe u zou omgaan met de onduidelijkheid die er is en met de bewegingen op het terrein omtrent sociale en andere voordelen. U hebt toen heel duidelijk gesteld dat er een bevraging zou zijn bij de gemeentebesturen om te bekijken welke sociale en andere voordelen er precies gegeven worden. Als schepen van Onderwijs heb ik ook het schrijven ontvangen met de vraag om daarop een antwoord te bieden. Ik weet dat de VVSG daar toen op heeft gereageerd en dat het zelfs voor de gemeentebesturen onduidelijk was of zij uw vraag al dan niet moesten beantwoorden. Ik heb dat allemaal zelf kunnen meemaken.

We zijn nu een aantal maanden verder en ik ben heel benieuwd naar de resultaten van die bevraging. Kunnen wij conclusies trekken? Welke conclusies kunnen wij trekken? Minister, in welke zin denkt u eraan om eventueel een bijsturing te doen van het decreet dat wij hebben goedgekeurd? Omdat ik echt geïnteresseerd ben in wat andere gemeentebesturen ook qua flankerend onderwijsbeleid doen, wil ik vragen of wij als parlementsleden over de resultaten van die bevraging kunnen beschikken.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Artikel 18 van het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid bepaalt dat er jaarlijks in 1,5 miljoen euro wordt voorzien op de begroting om het flankerend onderwijsbeleid in de centrumsteden mee te ondersteunen. Artikel 21 maakt het mogelijk dat de niet-centrumsteden ook projectsubsidies krijgen. Dat bedrag werd niet decretaal verankerd.

Deze criteria, die u opnoemt, werden inderdaad niet als voorwaarde gesteld, maar worden gebruikt in het selectieproces als het bedrag van de kwaliteitsvolle projecten het begrote subsidiebedrag overschrijdt. Er wordt een rangschikking gemaakt waarbij rekening wordt gehouden met zowel de grootte van de gelijkeonderwijskansenproblematiek, gebaseerd op de gelijkeonderwijskansenindicatoren van de gemeenten, als met het aantal leerlingen die er naar school gaan. Hoe minder kwaliteitsvolle projecten in aanmerking komen, hoe minder streng de selectie zal moeten gebeuren.

Dat is geen extra voorwaarde in vergelijking met de centrumsteden, maar een logisch element in het flankerend onderwijsbeleid. De projectsubsidies dienen als ondersteuning en stimulering van het flankerend onderwijsbeleid in niet-centrumsteden. Het is logisch dat het project ingebed moet zijn in een vorm van aanzet tot lokaal beleid dat verband houdt met onderwijs. Aan de centrumsteden wordt die voorwaarde ook gesteld in de vorm van een onderwijsplan.

Voor de volgende subsidieperiode worden de projectsubsidies niet ter discussie gesteld. De projecten worden geselecteerd in het voorjaar van 2011. Dit zal dus verlopen zoals in de huidige regelgeving beschreven is.

De conceptnota op basis waarvan het brede debat over het flankerend onderwijsbeleid, inclusief het ter discussie stellen van de projectsubsidies, zal worden gevoerd, wordt normaal gezien afgeleverd einde mei 2011.

De nood in veel niet-centrumsteden is inderdaad hoog. Dat begrijp ik. Maar u kent ook de budgettaire situatie. Uw partij heeft gisteren in het Vlaams Parlement zo hard gevraagd om minder uit te geven en meer te besparen en een spaarpot op te leggen, dat we helaas onvoldoende budget hebben om de projectsubsidies te verhogen. Ook al zou ik het willen – en uiteraard wil ik dat – ik kan de bedragen niet optrekken. Ik volg in dezen de raad die uw fractieleider ons gisteren heeft gegeven. Ik kan het decretaal verankerde bedrag, waarin is voorzien voor de centrumsteden en niet-centrumsteden, niet verhogen. Het spijt me. Het lijkt mij ook niet wenselijk om in de verhouding tussen centrumsteden en niet-centrumsteden een verschuiving door te voeren.

Bij de evaluatie van het decreet zal ik zoeken naar andere instrumenten om de niet-centrumsteden te ondersteunen. Ik denk bijvoorbeeld aan vorming, ondersteuning vanuit de VVSG, aanpassing van regelgeving enzovoort.

Ik ben voorstander van een ondersteuning van de regiefunctie maar, nogmaals, dat is budgettair niet haalbaar. Nu u uw fractieleider gisteren hebt gehoord, bent u daar ongetwijfeld ook van overtuigd.

Mevrouw Helsen, eind augustus 2010 werd de individuele bevraging van alle steden en gemeenten in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om een overzicht te bezorgen van hun sociale en andere voordelen voor het kalenderjaar 2008 afgesloten. Mijn administratie is momenteel alles aan het verwerken. Binnenkort kan ik rapporteren.

Ik zal ook de standpunten van de verschillende koepels en het gemeenschapsonderwijs in kaart brengen. Zij worden in oktober uitgenodigd voor een gesprek over sociale en andere voordelen. De informatie en conclusies die we uit de bevraging zullen halen en de standpunten van de verschillende koepels en het gemeenschapsonderwijs zullen de basis vormen voor het heropenen van het debat over de sociale en andere voordelen.

Het is inderdaad mijn bedoeling te komen tot een afstemming tussen alle betrokkenen. Ik kan uiteraard niet vooruitlopen op die gesprekken, dat begrijpt u. Ik begrijp ook uw vraag. U merkt dat we er volop mee bezig zijn. U was eigenlijk iets te snel met uw vraag.

Het rapport zult u binnenkort hebben, maar er is wel de afspraak gemaakt met de VVSG en het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG) dat we geen individuele gegevens op het niveau van de gemeenten afkomstig uit de bevraging publiek zouden maken, omdat ze niet wilden dat er een vergelijking is van de gemeenten. Uiteraard kunnen, op Vlaams niveau verzameld, de gegevens wel worden vrijgegeven, maar niet op het niveau van de gemeenten. Ik neem aan dat het ook niet uw vraag was om dat te doen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, het zal u niet verbazen, maar deze keer ben ik niet erg opgetogen met uw antwoord. U maakt er zich iets te gemakkelijk van af. Misschien heb ik niet goed geluisterd, maar ik heb niet gehoord wanneer u het decreet Lokaal flankerend onderwijs zou evalueren.

Minister Pascal Smet: Ik heb gezegd dat we zullen wachten op de vragen en de twee punten. De sociale voordelen maken daar een onderdeel van uit. Normaal gezien is de conceptnota af in mei 2011. Dat betekent dat we het ten vroegste in 2011 of begin 2012 kunnen wijzigen als dat nodig is. Dat zal blijken uit wat eruit komt.

Mevrouw Irina De Knop: Dat was mijn volgende opmerking. Uit de snelheid waarmee u mijn vragen afhandelt, begrijp ik dat u vooral van plan bent om niets te veranderen.

Minister Pascal Smet: Het is voorbarig dat u dergelijke conclusie trekt. Ik zou voorzichtig zijn met het trekken van voorbarige conclusies.

Mevrouw Irina De Knop: Aangezien we aan politiek doen, mogen we dat soms eens doen. Ik denk dat een oppositiepartij dat zeker wel even mag doen.

Minister Pascal Smet: Heb ik het goed begrepen dat u zegt dat oppositiepartijen voorbarige conclusies mogen trekken?

Mevrouw Irina De Knop: Neen, ik bedoel dat we van een lange uitleg soms eens een kort resumé maken.

Minister Pascal Smet: U hebt dat wel gezegd, hé, mevrouw De Knop.

Mevrouw Irina De Knop: Ik heb geen pleidooi gehouden om de middelen te verhogen in zijn geheel. Ik heb vooral de nadruk willen leggen op de toch wel vrij grote discrepantie tussen de middelen voor de centrumsteden en die voor de andere steden en gemeenten. Uw antwoord bevestigt wat ik al wist, met name dat er een afweging wordt gemaakt voor wat betreft de niet-centrumsteden, tussen verschillende projecten die worden ingediend. Met andere woorden: hoe groter het probleem is in een stad ten aanzien van GOK-criteria, aantal leerlingen of gelijkekansenproblematiek, hoe groter de kans dat de stad middelen krijgt. Dat is logisch.

Anderzijds betekent dat ook dat er altijd gemeenten altijd uit de boot zullen vallen. Dat vind ik jammer. Het moet juist in de kleine gemeenten mogelijk zijn om een lokaal flankerend onderwijsbeleid te voeren. Zoals u weet, hebben heel wat gemeenten het financieel behoorlijk lastig om nog nieuwe initiatieven op te starten. Als ze dan worden geconfronteerd met een gigantische planlast en op voorhand eigenlijk al weten dat hun aanvraag helemaal onderaan de lijst zal komen, werkt dat niet erg motiverend om een lokaal flankerend onderwijsbeleid te voeren. Daar leid ik uit af dat het misschien minder belangrijk is om dat te doen.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het was zeer kort.

Ik dacht dat het iets sneller zou kunnen worden verwerkt. Ik heb zelf wel gemerkt dat het inderdaad niet eenvoudig was om de gegevens snel binnen te krijgen. Ik had de timing toch iets anders ingeschat.

Ik heb nu de gelegenheid om een vraag te stellen over de verwerking. Ik weet niet op welke manier het zal worden verwerkt. Ik vind het ook heel normaal dat de gemeentebesturen vragen om niet nominatief te worden opgenomen in de evaluatienota, die mogelijk kan worden verspreid. Het is wel interessant om de groottes van de gemeenten te bepalen op basis van de inwonersaantallen en om op die manier te bekijken of er verschillen bestaan tussen kleine gemeenten, gemiddelde gemeenten, steden of grootsteden om conclusies te kunnen trekken. Dat is een eerste element dat interessant is in de verwerking.

Een tweede interessant element is, als dat enigszins mogelijk is, een onderscheid te maken tussen gemeenten die zelf inrichter zijn van onderwijs en gemeenten die geen inrichter zijn, om te bekijken of er grote verschillen zijn tussen de gemeenten in wat ze aan sociale en andere voordelen toekennen. Ook dat kan interessant zijn in het debat over de rol van de gemeentebesturen op het vlak van onderwijs in de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Minister, ik wilde uw visie vragen over wat de ideale financiering is voor de gemeenten om hen te stimuleren om een lokaal onderwijsbeleid te voeren. Waarom zeg ik dat? Je voelt dat er een vreemd verschil is tussen de financiering van centrumsteden en niet-centrumsteden. Is de subsidie waarin nu wordt voorzien, een stimulerende financiering die uitdovend is op termijn? U brengt iets op gang in de gemeente, en als er eenmaal beleid ontwikkeld is, moet die het zelf maar kunnen financieren. Of is het dat niet?

Ik vraag dat omdat in het groenboek van minister Bourgeois dat in juli werd voorgesteld, er in het hoofdstuk over onderwijs staat: “Tevens zal worden onderzocht of het wenselijk is om aparte toelagen in dit kader voor de centrumsteden en bepaalde andere gemeenten af te

schaffen en op te nemen in de algemene financiering van lokale besturen.” Het is me niet zo duidelijk of deze paragraaf van u komt of van minister Bourgeois. Ik wilde even polsen naar uw houding. Of is het juist de bedoeling van het onderzoek?

Minister Pascal Smet: Van wie die paragraaf juist komt, weet ik ook niet meer. Ik zeg u wel eerlijk dat ik vind dat het tot de basisopdracht van elke gemeente hoort, of dat nu een kleine gemeente is, een grote gemeente, een stad of een centrumstad, om lokaal onderwijsbeleid te voeren. Dat is voor mij een basisopdracht van een gemeente. Gemeenten moeten juist regiefuncties opnemen op alle domeinen, niet alleen in onderwijs maar ook in inburgering, integratie, welzijn en heel de ketenaanpak. Je merkt dat gemeenten in andere landen die effectief zijn, gemeenten zijn die heel goed hebben begrepen dat ze een regiefunctie hebben. Soms doen ze dingen zelf, maar soms regisseren ze dingen en laten ze alle actoren in een spel, in een beleidskader, spelen, dat belangrijk is voor hen.

Ik ben eerder geneigd om te zeggen dat het eerder stimulerend moet zijn. Men hoeft niet altijd subsidies te krijgen om dingen te doen die men eigenlijk van nature moet doen. Ik begrijp ook dat de hogere overheid op een bepaald moment dingen ingang moet doen vinden, de gemeenten gaat aanzetten om iets te doen en er subsidies voor geeft. Op termijn, met heel het planlastdebat, moet je die vraag kunnen stellen. Die vraag zal in het kader van het groenboek op tafel liggen, zonder dat ik nu al een voorafname doe van in welke richting het moet gaan. Ik heb wel duidelijk gesteld wat het algemeen principe is. Dat respecteert de autonomie van de lokale besturen.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik begrijp de filosofie. Ik ben het ermee eens dat de gemeente een regierol moet spelen. Dit is niet alleen naar u gericht: ik denk dat men onderschat wat de draagkracht is van een aantal gemeenten. Dat wil niet zeggen dat die gemeenten die regiefunctie niet opnemen, maar ze zouden meer kunnen doen. Dat kan niet omwille van het strikte budgettaire kader waarin men werkt.

Ik wil erop wijzen dat steden ook al middelen krijgen uit het Grootstedenfonds en daarmee ook al dit soort beleid kunnen voeren. Ik stel alleen vast dat daar nog eens 1,4 miljoen euro aan wordt toegevoegd en dat er misschien andere gemeenten zijn die het meer nodig hebben.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik heb in mijn antwoord ook gezegd, op een andere manier, dat ik ook naar andere middelen wil kijken waarmee we gemeenten kunnen ondersteunen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■